

Lublin, dnia 14 maja 2019

**Szanowny Pan Prodziekan
I Wydziału Lekarskiego
Warszawski Uniwersytet Medyczny
dr hab. n med. Przemysław Kunert**

Szanowny Panie Dziekanie,

W załączeniu pozwalam sobie przesłać recenzję rozprawy doktorskiej lek. Piotra Kaszczewskiego.

Z uszanowaniem

dr hab. med. ANNA DRELICH-ZBROJA
specjalista radiolog
1748067
dr hab. n. med. Anna Drelich-Zbroja

dr hab. n med. Anna Drelich-Zbroja
Adiunkt
Zakład Radiologii Zabiegowej i Neuroradiologii
Uniwersytet Medyczny w Lublinie

RECENZJA ROZPRAWY DOKTORSKIEJ

lek. Piotra Kaszczewskiego

pt. „*Ultrasonograficzna ocena hemodynamiki przepływu u chorych ze zwężeniami tętnic szyjnych*”.

Rozprawa doktorska lek. Piotra Kaszczewskiego liczy 118 stron druku formatu akademickiego, w skład którego wchodzi; treść pracy składająca się z 7 rozdziałów i rozbudowanych podrozdziałów, 4 wniosków, streszczenia w języku polskim i angielskim, spisu 10 rycin, spisu 13 tabel oraz spisu 36 wykresów, ponadto z 133 pozycji piśmiennictwa oraz spisu skrótów.

Praca napisana jest wyjątkowo starannie, poprawnie językowo z zachowaniem zasad interpunkcji, a jej szata graficzna przedstawiona na najwyższym edytorskim poziomie.

Układ pracy jest klasyczny, zgodny z zasadami pisania rozprawy doktorskiej w formie monografii, a jej cel jasno zdefiniowany.

Propozycje treściowe i objętościowe poszczególnych rozdziałów i podrozdziałów są właściwe. Ryciny, tabele oraz wykresy bardzo dobrze ilustrują treść pracy w zakresie materiału i metody, wyników i ich analizy statystycznej.

Tematyka pracy wybrana właściwie, pozostaje bardzo aktualną. Każdego roku w Polsce odnotowuje się około 60-70 tysięcy nowych zachorowań na udary mózgu, z czego zdecydowaną większość, około 87 % stanowią udary niedokrwienne. Szacuje się, że około 15 %, a wg niektórych źródeł co najmniej 20% udarów niedokrwiennych związana jest obecnością istotnych hemodynamicznie zmian miażdżycowych w okolicy podziału tętnicy szyjnej wspólnej i opuszki

tętnicy szyjnej wewnętrznej. Obecnie złotym standardem w pomiarze stopnia zwężenia tętnic szyjnych stała się ultrasonografia Dopplerowska - badanie o olbrzymim znaczeniu klinicznym i rokowniczym. Pozwala zbadać zarówno morfologię blaszki miażdżycowej jak i hemodynamikę przepływu krwi przez naczynie, co umożliwia precyzyjne określenie stopnia zwężenia. Wartości prędkości i normy prędkości przepływu krwi w klasyfikacji poszczególnych stopni zwężeń tętnicy szyjnej są dobrze zdefiniowane. Nie ma natomiast norm przepływu krwi, dotyczących zarówno prędkości jak i objętości przepływu krwi u osób starszych – a faktem jest, iż te parametry przepływu ulegają zmianie wraz z postępującym wiekiem. Wiadomo, że to właśnie grupa osób w wieku podeszłym jest najbardziej narażona na wystąpienie udaru niedokrwiennego mózgu spowodowanego chorobą tętnic szyjnych.

Doktorant, jako cel swojej pracy określa wyznaczenie w ultrasonografii Dopplerowskiej norm przepływów krwi w tętnicach domózgowych: prędkości i objętości przepływu u zdrowych osób po 65 roku życia, jak również ocenę objętości przepływu krwi w tętnicach domózgowych u pacjentów z różnym stopniem zwężenia tętnic szyjnych.

Przedstawione przez Doktoranta cele dysertacji oraz metodologiczne są w opinii recenzenta jasne i bez zarzutu. Szczegółowe kryteria włączenia i wyłączenia pacjentów z badania świadczą o świadomym doborze jednolitej grupy pacjentów przez Doktoranta, jak również pozwalają wyeliminować przypadkowe czynniki mogące dodatkowo modulować parametry hemodynamiczne naczyń szyjnych.

Wyniki badań zostały zaprezentowane w postaci przejrzystych tabel, rycin i wykresów i opatrzone adekwatnymi zapisami statystycznymi oraz komentarzem. W pracy Doktorant wykazał, że wraz z rosnącym wiekiem zmieniają się parametry przepływu krwi w tętnicach dogłowych.

Stwierdził spadek sumarycznego przepływu dogłowego krwi wraz z rosnącym wiekiem, który jest spowodowany istotnym statystycznie spadkiem objętości przepływu w obu tętnicach szyjnych wewnętrznych. Na podstawie wykonanych badań Doktorant wyznaczył propozycje norm objętości przepływu dogłowego dla osób powyżej 65 roku życia.

Swoją rozległą, medyczną wiedzę lek. Piotr Kaszczewski udowodnił we wstępnym rozdziale rozprawy oraz w rozdziale siódmym dotyczącym omówienie własnych wyników na tle doniesień z piśmiennictwa oraz w formułowaniu wniosków. Doktorant udowodnił, że zna literaturę polską i obcojęzyczną dotyczącą tematyki rozprawy. Uzyskane wyniki z przeprowadzonych badań oraz z danych dotyczących badanych osób zostały szczegółowo poddane bardzo rzetelnej analizie statystycznej i doskonale ilustrowane rycinami, tabelami i wykresami. Są to bardzo ważne wnioski o dużym klinicznym i terapeutycznym znaczeniu.

Na podstawie przeprowadzonych badań i ich rzetelnej analizy Doktorant sformułował 4 wnioski, które w całości są zgodne z celem pracy, przeprowadzonymi badaniami, ich wynikami i analizą.

W podsumowaniu Doktorant podkreśla, iż w ocenie chorych ze zwężeniem tętnicy szyjnej wewnętrznej należy uwzględnić zmieniające się wraz z wiekiem parametry hemodynamiki przepływu dogłowego krwi. W grupie wiekowej powyżej 65 roku życia wykazano stopniowy istotny statystycznie spadek objętości przepływu dogłowego krwi. Korelacja obecnie ocenianych w badaniu parametrów morfologicznych i hemodynamicznych wraz z objętością przepływu dogłowego krwi, może dostarczyć pełniejszych informacji na temat zaawansowania procesu chorobowego, co może pozwolić na zastosowanie najlepszego dla pacjenta postępowania medycznego.

Rozprawa doktorska lek. Piotra Kaszczewskiego jest jego samodzielnym dorobkiem naukowym wnosząca nowe, poznawcze, jakże ważne aspekty do istniejącej wiedzy dotyczącej zwężeń tętnic szyjnych w grupie wiekowej powyżej 65 roku życia z uwzględnieniem zmieniających się wraz z wiekiem parametrów hemodynamiki przepływu dogłowego krwi.

Rozprawa doktorska lek. Piotra Kaszczewskiego w przekonaniu recenzenta spełnia wszystkie wymogi stawiane przed dysertacją, w oparciu o które można ubiegać się o tytuł naukowy doktora nauk medycznych. Z tego też względu przedkładam wniosek do Wysokiej Rady I Wydziału Lekarskiego Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego o dopuszczenie Doktoranta do dalszych etapów przewodu doktorskiego. Według opinii recenzenta na szczególne podkreślenie zasługuje fakt, że rozprawa doktorska lek. Piotra Kaszczewskiego jest bardzo wartościowym opracowaniem naukowym o dużym znaczeniu poznawczym i praktycznym, dlatego wnioskuję również o wyróżnienie pracy.

dr hab. med. ANNA DRELICH-ZBROJA
specjalista radiolog

1748067

dr hab. n med. Anna Drelich-Zbroja